

Tjänsteutlåtande

Österåkers kommun
Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Till Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum: 2021-02-09
Ärendenr: MHN-2020-2299-422

Synpunkter inom samråd om förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljö kvalitetsnormer 2021-2027

Sammanfattning

Vattenmyndigheterna samråder avseende förslag till förvaltningsplaner, miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram för de kommande sex åren, 2021-2027. Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) lämnar synpunkter avseende förslag till åtgärdsprogram som innehåller de åtgärder som behöver utföras av myndigheter och kommuner för att miljö kvalitetsnormerna (MKN) för vatten ska kunna följas.

Beslutsförslag

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. MHN är positiv till föreslagna åtgärder och lämnar synpunkter på förslag till åtgärdsprogram enligt tjänsteutlåtande daterat 2021-02-09.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Bakgrund

Vattenmyndigheterna samråder avseende förslag till förvaltningsplaner, miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram för de kommande sex åren, 2021-2027. Syftet är att genomföra vattendirektivet i Sverige, med syfte att säkra en långsiktigt hållbar vattenförsörjning inom EU. Förslaget till åtgärdsprogram innehåller de åtgärder som behöver utföras av myndigheter och kommuner för att MKN för vatten ska kunna följas.

Samrådet pågår fram till den 30 april 2021. Synpunkter kan lämnas på vattenmyndigheternas webbplats eller via en enkät.

De synpunkter som lämnas av MHN kommer att inarbetas i kommunens samlade yttrande som Strategiska planeringsavdelningen (STRAT) kommer att föreslå för kommunstyrelsen.

Beskrivning av åtgärder och avdelningens bedömning

Samrådet avser förslag till förvaltningsplaner, miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram för de kommande sex åren, 2021-2027. I egenskap av tillsynsmyndighet berörs MHN främst av förslaget till åtgärdsprogram. De åtgärder som riktas till kommunen beskrivs nedan med en bedömning av hur de påverkar kommunens arbete.

Åtgärd 1

Åtgärden är ny och avser vattenplanering. Kommunen ska genomföra förvaltningsövergripande vattenplanering med fokus på de yt- och grundvattenförekomster där det behövs åtgärder för att MKN ska kunna följas. Den förvaltningsövergripande vattenplaneringen ska ge möjlighet att överblicka och prioritera åtgärdsarbetet i syfte att uppnå MKN och utförandet av åtgärden behöver ske samordnat med åtgärd 2-6.

Bedömning av åtgärd 1

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen (MHA) bedömer att ansvaret för att genomföra åtgärd 1 ligger på STRAT i samverkan med övriga delar av Samhällsbyggnadsförvaltningen. MHA bedömer att det material som ska tas fram enligt åtgärd 1 är ett viktigt underlag för att kunna utföra övriga åtgärder som riktas till kommunerna, till exempel för att kunna arbeta med tillsynen på ett effektivt sätt. Arbetet inom kommunen bör förankras och samordnas i en förvaltningsövergripande arbetsgrupp med representant från MHA.

Åtgärd 2

Åtgärden är en revidering av befintlig åtgärd och avser miljötillsyn. Åtgärden avser en utökning och prioritering av tillsyn gentemot miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap MB, förorenade områden enligt 10 kap MB och jordbruksverksamheter enligt 12 kap MB. Det innebär att kommunen ska prioritera tillsyn av miljöfarliga verksamheter som bidrar till att MKN inte följs eller riskerar att inte följas. När det finns en risk att MKN för vatten inte kan följas på grund av påverkan från en miljöfarlig verksamhet ska kommunen ställa de krav som behövs. Vid tillsyn av förorenade områden ska kommunen särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder så att MKN för vatten kan följas. Exempel på verksamheter som anges är små avlopp, avloppsreningsverk med tillhörande ledningsnät, jordbruks- och djurhållande verksamheter, industrier, hamnverksamheter, brandövningsplatser och dagvatten.

Genomförandet av åtgärden stöds av åtgärder som ska utföras av statliga myndigheter enligt följande:

- Naturvårdsverket i form av tillsynsvägledning avseende avloppsreningsverk, miljöfarlig verksamhet och förorenade områden.
- Havs- och vattenmyndigheten i form av tillsynsvägledning avseende små avlopp.
- Jordbruksverket i form av tillsynsvägledning avseende växtnäring och växtskyddsmedel.
- Kemikalieinspektionen avseende prioriterade och särskilt förorenande ämnen.
- Länsstyrelsen i form av främst tillsynsvägledning.

Bedömning av åtgärd 2

MHA bedömer att ansvaret för att genomföra åtgärd 2 ligger på MHN. MHA bedömer att arbetet med den utpekade tillsynen redan sker enligt nuvarande tillsynsplan men att åtgärden innebär att de utpekade verksamheterna behöver prioriteras ytterligare i den framtida tillsynsplaneringen och att ytterligare resurser kan komma att behöva avsättas för arbetet. MHA bedömer vidare att vattenplaneringen enligt åtgärd 1 är en förutsättning för att kunna genomföra åtgärden på ett effektivt sätt och att det arbetet behöver ske i samverkan med MHN. Uppgift om vilka

miljöfarliga verksamheter och vilka förorenade områden som bidrar till att MKN för vatten inte uppnås behöver pekas ut inom ramen för vattenplaneringen enligt åtgärd 1. MHA bedömer att den tillsynsvägledning som enligt åtgärdsprogrammet ska tas fram av statliga myndigheter är en förutsättning för att åstadkomma samsyn i bedömningar och för att tillsynen ska kunna bedrivas på ett effektivt sätt.

Åtgärd 3

Åtgärden är en revidering av befintlig åtgärd och avser dricksvattensskydd. Åtgärden avser att säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida vattenförsörjningen. Det innebär att kommunen ska anordna skydd för allmänna och enskilda vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där uttaget är mer än 10 m³/dygn, samt göra en översyn av befintliga äldre vattenskyddsområden, bedriva tillsyn och säkerställa att tillståndspliktiga vattentäkter har tillstånd för vattenuttag. I syfte att anordna skydd kan vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter inrättas alternativt, om föroreningsriskerna bedöms som mindre, kan lokala hälsoskydds föreskrifter användas. Ansvaret för inrättande av vattenskydd delas av kommunen och länsstyrelsen.

Genomförandet av åtgärden stöds av åtgärder som ska utföras av statliga myndigheter enligt följande:

- Boverket i form av vägledning om fysisk planering.
- Havs- och vattenmyndigheten i form av tillsynsvägledning gällande inrättande och tillsyn av vattenskyddsområden.
- Länsstyrelsen i form av tillsynsvägledning gällande inrättande och tillsyn av vattenskyddsområden.
- Trafikverket i form av kunskapsunderlag och information om vägars och järnvägars påverkan på vatten och hur den påverkan kan minskas.

Bedömning av åtgärd 3

MHA bedömer att ansvaret för att genomföra åtgärd 3 i stora delar ligger på MHN men att viss del av ansvaret även kan beröra andra delar av kommunen. MHA bedömer att åtgärden innebär att tillsynen behöver prioriteras i den framtida tillsynsplaneringen och att ytterligare resurser kan komma att behöva avsättas för arbetet. Arbetet behöver ske i samverkan inom kommunen och med länsstyrelsen. MHA bedömer att den tillsynsvägledning som enligt åtgärdsprogrammet ska tas fram av statliga myndigheter är en förutsättning för att åtgärden ska kunna utföras.

Åtgärd 4

Åtgärden är en revidering av befintlig åtgärd och avser fysisk planering. Kommunen ska genomföra planering samt provning och tillsyn enligt PBL på ett sådant sätt så att MKN kan följas.

Bedömning av åtgärd 4

MHA bedömer att ansvaret för att genomföra åtgärd 4 ligger på STRAT i samverkan med övriga delar av Samhällsbyggnadsförvaltningen. Åtgärden bedöms inte påverka tillsynsarbetet och prioriteringar inom MHA.

Åtgärd 5

Åtgärden är en revidering av befintlig åtgärd och avser VA-plan inklusive dagvatten. Kommunen ska upprätta, revidera och genomföra åtgärder enligt VA-planen så att MKN för vatten kan följas. VA-planen ska innehålla en beskrivning av hur

vattenförekomsternas status kan komma att påverkas av vatten- och avloppshantering samt en riskanalys för de vattenförekomster som riskerar att inte följa MKN. Åtgärden ska utföras i samverkan med länsstyrelsen.

Genomförandet av åtgärden stöds av åtgärder som ska utföras av statliga myndigheter enligt följande:

- Boverket i form av vägledning om fysisk planering
- Naturvårdsverket i form av tillsynsvägledning avseende avloppsreningsverk och hållbar dagvattenhantering.
- Havs- och vattenmyndigheten i form av vägledning för vattenskyddsområden.
- Länsstyrelsen i form av vattenplanering och prioritering av arbetet med långsiktigt skydd av vattentäkter.

Bedömning av åtgärd 5

MHA bedömer att ansvaret för att genomföra åtgärd 5 ligger på STRAT och MHN i samverkan med övriga delar av Samhällsbyggnadsförvaltningen och Roslagsvatten AB. I kommunen finns en VA-plan och en dagvattenstrategi som antogs 2019. MHA bedömer att arbetet med att löpande uppdatera och genomföra åtgärder i enlighet med VA-planen behöver prioriteras i framtida tillsynsplaneringen och att ytterligare resurser kan komma att behöva avsättas för arbetet. Arbetet bör ske i samverkan med Roslagsvatten AB och samordnas i en förvaltningsövergripande arbetsgrupp med representant från MHA. MHA bedömer att de åtgärder som enligt åtgärdsprogrammet ska utföras av statliga myndigheter är en förutsättning för att åtgärden ska kunna utföras. MHA bedömer vidare att vattenplaneringen enligt åtgärd 1 är en förutsättning för att kunna genomföra åtgärden på ett effektivt sätt.

För att kunna genomföra åtgärder i syfte att minska påverkan från dagvatten bedömer MHA även att ytterligare vägledning behövs för att bedöma olika aktörers ansvar och tydligare ge stöd för kravställande på fastighetsägare och verksamhetsutövare avseende rening och utsläpp av dagvatten.

Åtgärd 6

Åtgärden är en befintlig åtgärd och avser dioxiner från småskalig förbränning. Kommunen ska verka för att minska utsläppen av dioxiner och dioxinlika föreningar från småskalig förbränning. Åtgärden ska bidra till att de åtgärder vidtas som behövs för att MHN för vatten kan följas. Den huvudsakliga källan till dioxiner i vatten är atmosfärisk deposition varav vedeldning står för 15% av utsläppen till luft i Sverige. Utsläppen kommer även från eldning av trädgårdsavfall. Åtgärder som kan vidtas omfattar bland annat begränsningar av eldning av trädgårdsavfall, information om hur utsläppen kan minskas, kostnadsfri borttransport av trädgårdsavfall och omställning av värmeförsörjningen till mer miljövänliga alternativ.

Genomförandet av åtgärden stöds av åtgärder som ska utföras av statliga myndigheter enligt följande:

- Naturvårdsverket i form av tillsynsvägledning avseende utsläpp till luft vid tillsyn och prövning av miljöfarliga verksamheter. Naturvårdsverket ska även arbeta för att minska utsläppen internationellt och nationellt.

Bedömning av åtgärd 6

MHA bedömer att ansvaret för att genomföra åtgärd 6 i vissa delar ligger på MHN

men även på andra delar av kommunen och Roslagsvatten. MHA bedömer att arbetet redan sker till viss del men att åtgärden innebär att frågan behöver prioriteras ytterligare i den framtida tillsynsplaneringen och att ytterligare resurser kan komma att behöva avsättas för arbetet.

Avdelningens slutsatser

MHA bedömer att den del av samrådet som berör MHN, i egenskap av tillsynsmyndighet, främst är åtgärdsprogrammet varför granskning av samrådsmaterialet och synpunkterna har avgränsats så att de endast avser åtgärdsprogrammet.

MHA bedömer sammantaget att åtgärdsprogrammet på ett tydligt sätt visar på vilka åtgärder som kommunen behöver genomföra för att MKN ska kunna följas. MHA bedömer att arbetet behöver prioriteras och att resurser kommer att behöva tillsättas för att kunna genomföra samtliga åtgärder. Detta bör beaktas och arbetas in i budgetarbetet inför kommande år.

MHA bedömer att arbetet med att genomföra åtgärderna behöver ske i samverkan inom Samhällsbyggnadsförvaltningen, kommunen i övrigt samt i samarbete med Roslagsvatten AB och länsstyrelsen. En förutsättning för genomförandet är att de åtgärder som ska vidtas av statliga myndigheter genomförs och kommuniceras med kommunerna.

För att kunna genomföra åtgärder i syfte att minska påverkan från dagvatten bedömer MHA även att ytterligare vägledning behövs för att bedöma olika aktörers ansvar och tydligare ge stöd för kravställande på fastighetsägare och verksamhetsutövare avseende rening och utsläpp av dagvatten.

Bilagor

Samtliga handlingar inom samrådet finns tillgängliga på Vattenmyndigheternas webbsida: <https://www.vattenmyndigheterna.se/vattenforvaltning/samrad-om-forvaltningsplan-atgardsprogram-och-miljokvalitetsnormer-2021-2027.html>

Maria Lindström
Miljö- och hälsoskyddschef

Karin Palmqvist Larsson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Expedieras:

Akt